

žen (a to ani vládním nařízením) na případ nastoupení presenční služby.

III. Závěrem bylo by poukázati k tomu, že svrchu vylíčený stav věci odpovídá i vývoji norem upravujících trvání pracovních poměrů v případě nastoupení vojenského cvičení ve zbraní před vydáním zákona č. 61/1925. Před rokem 1925 vydávána byla vládní nařízení o zachování služebních pracovních poměrů na dobu cvičení ve zbraní. Jsou to celkem shodná nařízení č. 383 z r. 1921, č. 209 z r. 1922, č. 168 z r. 1923. Poslední pak jest č. 48 z r. 1924, v jehož § 2 se ustanovuje, že za dobu, po kterou zaměstnanec pro vojenskou službu nemůže svých služebních povinností vykonávat, nepřísluší jemu plat, není-li právními předpisy nebo smlouvou stanoveno jinak. Již v rozhodnutí Vážný číslo 2698 pak bylo vysloveno, že právní předpisem takovým, který zachovává nárok na plat i v době, kdy zaměstnanec pro vojenskou službu nemůže svých služebních povinností vykonávat, jest právě ustanovení § 1154, lit. b) obč. zák. Zcela shodně s tímto rozhodnutím rozhodl i krajský soud civilní v Praze v rozhodnutí č. j. Ck II 18/28. Když pak bylo přistoupeno k definitivní úpravě těchto právních poměrů vydáním zvláštního zákona, byl příslušný paragraf (v našem daném případě § 5) zákonem č. 61/1925 sestylisován tak, aby v tom směru nebylo žádných pochybností. Všeobecné ustanovení § 2 vládn. nař. č. 47/1924, vztahující

se na vojenskou službu (rozuměj jakýkoliv druh vojenské služby) nahrazeno bylo speciálním ustanovením § 3 zák. č. 61/1925, kde se mluví pouze o cvičení ve zbraní, to jest o jediném druhu vojenské služby a jenom pro tento jediný případ se vylučuje nárok zaměstnancův na plat. Vzhledem k této nové a přesnější stylisaci bylo pak možno v § 3 dále uvést, že plat za dobu trvání vojenské služby jest vyloučen jen tehdy, není-li jinak ustanoveno smlouvou neb právními předpisy zvláštních zákonů, kdežto v § 2 vládn. nař. č. 48 z r. 1924, kde se mluvílo všeobecně o službě vojenské, uvedeny byly jako důvody zachovávající nárok na mzdu všechny právní předpisy. Jest tudíž patrné, že i tímto rozbohem týkajícím se geneze zákona č. 61/1925 dospívá se k stejnému výsledku. V ostatním poukazují na výstřednou argumentaci obou rozsudků uveřejněných v P. P. jednak na str. 134 (X), jednak na str. 11 (XI), jež oba se zejména důkladně obírají i rozdílem v účelu obou případů vojenské služby a tudíž i rozdílem v normách, jež mají býti vztaheny na tyto případy. Nejvyšší soud, pokud je mi známo, otázkou tou se neobíral; patrně proto, že nepatrné punktum (mzda za sedm dní) to nedovolilo. Naproti tomu odvolací soud ve věcech živnostenských v Brně rozhodl v rozsudku Čž II 364/27 shodně s oběma rozsudky shora citovanými, ač ani ten nebýcempall argumentaci, již jsem touto úvahou pokládal za nutně doplniti.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

292.

Návrh na povolení exekuce »zabavením jedné třetiny důchodů (Bezúge), jež má dlužník jako zástupce firmy, s výhradou, že dlužníku musí zůstatí volných 6000 Kč ročně«, nelze zamítnouti pro neurčitost označení předmětu exekuce (§ 54, čís. 3 ex. ř.). Rozh. nejv. soudy z 24. září 1931, R I 734/31. Váž. obč. 11.036.

Rekursní soud pozastavuje se nad výrazem »Bezúge«, jehož v návrhu použito a jež rekursní soud překládá slovem »požitky«, a má jej za neurčitý. Jest proto přihlédnutí ke smyslu a z tohoto důvodu k dějinám tohoto výrazu. Josefinský soudní řád užíval v §§ 312 a 313 výrazu »Besoldung« a »Pension«. Avšak již zákon ze dne 29. dubna 1873, čís. 68 ř. zák. (§ 2 [7]), jakož i změnující jej zákon ze dne 26. května 1888, čís. 75 ř. zák. (I. § 2, II, III, V), a dále zákon ze dne 21. dubna 1882, čís. 125 ř. zák. (§ 1, 3—7, 9) užívají výrazu »Dienstbezúge« anebo prostě »Bezúge«. Rovněž tak §§ 291, 292 a 299 ex. ř. Ony dva zákony byly sice zrušeny zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 Sb. z. a n., v doslovu zákona ze dne 2. července 1924, čís. 177 Sb. z. a n., avšak §§ 291, 292, 299 ex. ř. platí dosud a nemůže tedy býti chybou jejich výraz »Bezúge«. Zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 Sb. z. a n., použil výrazu »služební platy«, ustanoviv v § 1 doslova: »Ze služebních platův osob zaměstnaných ve službách veřejných i soukromých jakéhokoliv druhu (platy služební, mzdy týdenní, denní atd.) může být exekucí zabavena... atd. Že se užívá výrazu služební platy« nejprve ve smyslu širším, jež zahrnuje i mzdu a všechny jiné služební požitky, a potom ve smyslu užším. Německý úřední překlad zákona toho zní proto správně: »Von den Dienstbezügen welcher Art immer (Dienstgehälter, Wochen-, Taglohn usw.)« atd., a užívá výrazu

»Bezúge« i v §§ 2, 3 a 4. Rovněž tak úřední formulář čís. 295 má v českém textu »služební platy«, v německém však »Dienstbezúge«. Nepochybil tedy navrhovatel, žádav o zabavení dlužníkových »Bezúge«, zvláště ano z obsahu celého návrhu, v němž se žádá zabavení jenom jedné třetiny povinné stramě v jejím postavení jako zástupce firmy Ch., příslušejících platů (Bezúge) s výhradou, že dlužníku musí zůstatí volných 6000 Kč ročně, jasně plyne, že mu jde o zabavení »služebních platů« dlužníkových podle § 1 cit. zák. ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 Sb. z. a n. Z toho obsahu návrhu také vyplývá, že jest udán i právní důvod zabavovaných platů, že jsou to platy služební, jak je myslí cit. § 1.

295.

Ujednání nájemce podniku se samostatným kapelníkem, že bude za určitou měsíční gáží s (dvoučlenným) orchestrem umělecky působiti v podniku nájemcově podle svých nejlepšíh sil ku prospěchu podniku, není smlouvou služební (námezdní). Rozh. nejv. soudy z 4. září 1931, R I 490/31. Váž. obč. 10948.

Podle § 1151 obč. zák. vznikne služební smlouva, je-li někdo povinen jinému konati určitou dobu služby. Z motivů třetí díleč novelty k obč. zák. (viz zejména str. 226 zprávy justiční komise) vyplývá, že při služební smlouvě jde o trvalý poměr závazkový mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, o práci pod vedením a podle poukazů zaměstnavatelových, o osobní povinnost pracovní a o osobní nárok na práci, o závazek zaměstnancův ručiti za péči, ale jinak nikoliv za zďar nebo nezďar práce, jež jde na vrub zaměstnavatelův — úhrnem tedy o osobní a hospodářské podřadění zaměstnaného do organismu podniku zaměstnavatelova. Smlou-

va o dílo, které jest služební smlouvě nejbližší, liší se od ní tím, že při smlouvě o dílo jde o závazek podnikatele k výkonům podle vlastního plánu, vlastními prostředky, po případě s pomocníky nebo s náhradníky, se zárukou nejen za péči, nýbrž i za zdar díla a za správu pro jeho vady, s převzetím nebezpečí nezdaru — tudíž v celku o jednání samostatného podnikatele. V souzeném případě není mezi stranami sporné, že žalobce byl samostatným kapelníkem a žalovaný nájemcem vinárny, že mezi nimi bylo ujednáno denní dodávání hudebních produktů žalobcem pro podnik žalovaného po určitou večerní dobu, že tyto produkce neměl žalobce prováděti jen sám, nýbrž s převzetím jím zjednaného hudebníka jako svého pomocníka, a že určení způsobu provozování hudebních výkonů bylo ponecháno žalobci, který se jen všeobecně zavázal, že bude působiti umělecky podle svých nejlepšíků sil, nikoliv tedy pod vedením a podle poukazů žalovaného. Předmětem smlouvy byl tudíž výsledek činnosti žalobce jako samostatného podnikatele. I z ujednání o úplatě pro celý dvoučlenný onkestr jest zjevné, že žalobce nebyl zaměstnancem žalovaného v jeho vinárenské živnosti, nýbrž že byl samostatným podnikatelem, který dalšího člena orchestru sám si měl opatřiti a platiti, žalovanému pro jeho podnik denně hudební produkci dodati a za to obdržeti pevnou úplatu. Byl-li však žalobce v objednaných výkonech samostatný, prováděl-li je podle vlastního plánu s přivzetím pomocného hudebníka jím zjednaného a placeného, a vystupoval-li proti žalovanému jako samostatný podnikatel, nelze ho považovati za zřízence nebo pomocného pracovníka žalovaného v jeho vinárenské živnosti. Z toho plyne, že nešlo o služební (námezdní) poměr mezi zaměstnavatelem a jeho pomocníkem, nýbrž o poměr mezi oběma samostatnými podnikateli, které jest posuzovati podle předpisů o smlouvě o dílo.

294.

I. Přijetím odbytného od Státního pozemkového úřadu a přijetím přidělených nemovitostí neztratil zaměstnanec nárok na pensii.

II. Pro placení výslužného jest lhostejno, že zaměstnanec nekoná službu, ač ještě není invalidním. (Rozh. nejv. soudu z 2. července 1931, Rv I 857/31. Váž. obč. 10917.

Ad I.: Pensijním normálem ze dne 1. ledna 1836, rozšířil žalovaný předpisy zákona ze dne 17. května 1896, čís. 74 ř. zák. a ze dne 17. prosince 1919, čís. 2 Sb. z. a n. na rok 1920, upravující pensijní zaopatření státních zaměstnanců, na své zaměstnance, k nimž patřil tehdy i odvolatel, s některými odchylkami, které vzhledem k tomu, že výše pensie, kdyby na ni měl odvolatel právo, jest nesporná, nepřicházejí pro souzený případ v úvahu. Platí proto ustanovení řečených dvou zákonů s odchylkami, jež jsou stanoveny v druhém pensijním normálu z roku

1921, i pro souzený případ. Podle zákona ze dne 17. května 1896, čís. 74 ř. zák. přísluší nárok na pensii nejen zaměstnancům, kteří dosloužili počet let předepsaný pro pensii nebo pro invaliditu ze služby odešli, nýbrž i zaměstnancům, kteří mají za sebou aspoň deset let služby, odešli však ze služby dobrovolně, případ propuštění z trestu ovšem vyjímajíc (§§ 1—3). Ku zaměstnancům druhé skupiny patří i žalobce, který nesporně sloužil žalovanému a jeho předchůdcům daleko více než deset roků a dostal ze služby výpověď následkem pozemkové reformy a nebyl ze služby propuštěn z trestu. To vystihl zcela správně i soud procesní, jenž zásadně uznává, že žalobce právo na pensii měl, má však za to, že práva toho pozbyl, poněvadž služební smlouva mezi stranami byla zrušena a žalovaný jest zproštěn povinností z ní pro něho plynoucích. K zrušení smlouvy došlo podle rozsudku procesního soudu především pro nemožnost plnění, poněvadž pozemková reforma vzala žalovanému možnost, aby žalobce na zabraném statku dále zaměstnával a žalovaný není povinen, aby smlouvu dále plnil, když následkem pozemkové reformy nemůže od žalobce žádati smlouvené služby. Podle názoru procesního soudu došlo však ke zrušení smlouvy i samotným zábořem a žalobce projevil se zrušením smlouvy souhlas tím, že přijal od Státního pozemkového úřadu odbytné a že mu byl přidělen zbytkový statek. Než tyto důvody, které procesní soud uvádí pro zamítnutí žaloby, nemožou odůvodnit žalobci. Pokud jde především o nemožnost plnění, která ostatně nebyla ve sporu ani namítána, přehlíží procesní soud, že se žalobce nedomáhá na žalovaném placení služného, nýbrž výslužného, které není podmíněno konáním služeb a které naopak předpokládá, že se za ně žádné služby nekonají. Souhlasiti však nelze ani se stanoviskem procesního soudu, že odpůrce je zproštěn pozemkovou reformou závazků ze služebních a zaopatřovacích smluv. Názor tento jest v příkrém rozporu s ustanovením § 9, druhý odstavec, a § 17 zákona ze dne 16. dubna, čís. 215 Sb. z. a n., a § 50 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 Sb. z. a n., z nichž z dostatek vyplývá, že zábořem právo osob, plynoucí z poměru služebního, zaopatřovacího a pachtovního nezaniká. Dokonce však nelze mluvit o tom, že žalobce tím, že přijal odbytné a že mu byl přidělen zbytkový statek, se zrušením služebního poměru souhlasil. Obou těchto úplat dostalo se žalobci za to, že mu bylo zábořem znemožněno, aby dále sloužil (§ 75 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 Sb. z. a n.).

Ad II.: Ježto nejde o placení služného, nýbrž o placení výslužného, a toto nepředpokládá trvání služebního poměru pokud se týká konání služby, nýbrž naopak ukončení tohoto poměru, není opodstatněn názor, že, an žalobce službu nekoná, ač ještě není invalidní a čtyřicet let služby nedokončil, není mu žalovaný povinen platiti pensii.

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

295.

Na zvýšení důchodu podle § 120 a) není žalovatelného nároku. Usnesení vrch. poj. soudu v Praze, čj. Cpo 419/31 ze dne 12./XI. 1931.

Pojišťovací soud zamítl žalobu, jež se domáhala zvýšení invalidního důchodu podle § 120 a) poj. zák., uvádějíc, že žalobce je trvale

bezmocný tak, že stále potřebuje pomoci, ošetření a obsluhy jiné osoby. Zamítnutí odůvodněno bylo tím, že nejsou se zřetelem na provedený důkaz znalecký, podle něhož může žalobce po rovné půdě choditi, třeba ne na delší dobu, a že pouze chůze po nerovné půdě činí obtíže, dány předpoklady cit. zákonného ustanovení. Rozsudek prvního soudu napadá odvoláním za-

lobce, který uvádí, že ani po rovné půdě mnoho kroků nemůže učiniti a že je proto odkázán na pomoc třetí osoby a vede o tom důkaz lékařským vysvědčením dr. K. a chorobopisem veřejné nemocnice v B. Naproti tomu uvádí žalovavá strana, že zvýšení důchodu invalidního podle § 12 a) poj. zák. z důvodů trvalé bezmocnosti jest ponecháno volnému uvázení Ústřední sociální pojišťovny a že na zvýšení to není žalovatelného nároku, ježto podle § 220, odst. 1., bod 3 poj. zák. jest pojišťovací soud povolán rozhodovati pouze o žalobách proti výměru pojišťovny, jímž byl zcela nebo zčásti zamítnut nárok na dávku pojištění invalidního nebo starobního, zvýšení důchodu podle § 120 a) poj. zák., není však dávkou, na niž by pojištěnec měl nárok.

Odvolání žalobce není oprávněno. Přisvědčiti sluší vývodům žalované, že důchodce nemá právního nároku na zvýšení ve smyslu § 120 a) poj. zák., plyne to jasně z doslovu tohoto ustanovení (»může se zvýšiti« o contr. §§ 109, 114, 115 a j., jež mluví výslovně o »nároku«, § 112 »přísluší«).

296.

Pojistné povinnosti u bratrské pokladny podléhají i dělníci soukromé firmy, zaměstnané na dole doděláváním skrývkářských prací. Nál. nejv. správ. soudu z 17. října 1931, čís. 15.018. Boh A 9430.

Nař. rozhodnutí jest vybudováno na právním názoru, že dělníci, kteří jsou v podniku hornickém zaměstnáni pracemi s provozem hor přímo souvisícími, podléhají pojistné povinnosti u bratrské pokladny podle § 2 zák. č. 242/22 nejen tenkrát, vykonávají-li práce ty v přímém pracovním poměru k podnikateli hor, nýbrž i tenkrát, je-li jejich bezprostředním zaměstnavatelem podnikatel hornický, jemuž podnikatel hor provedení těchto prací zadal.

Že v daném případě šlo o práce, souvisící přímo s provozem hor, usuzuje žal. úřad jednak ze skutkového zjištění, že předmětem těchto prací bylo odloučení hlušiny od vyhrazeného nerostu, jednak z právního názoru, že práce, jež mají za účel takovéto odlučování hlušiny od vyhrazeného nerostu, spadají pod pojem prací souvisících přímo s provozem hor. Žal. úřad zde sice nevymezil přímo právní pojem prací souvisících přímo s provozem hor, leč přesto nelze říci, že by jeho subsumpce oněch prací, jak je bere za zjištěny, pod tento právní pojem byla nezákonnou. Nejv. spr. soud vyložil již v cit. nálezu, že pracemi, souvisícími přímo s provozem hor, dlužno rozuměti ony práce, jež náležejí pojmově již k provozu každého oprávnění a jež by podnikatel hor byl oprávněn prováděti již na základě všeobecných předpisů hor. zák. (zejména §§ 5, 13, 40 a j.), i kdyby nebylo speciálního předpisu § 131 ob. hor. zák. z 23. května 1854, č. 145 ř. z. Že pak odloučení vyhrazeného nerostu od hlušiny jej obklopujících je prací takto vymezenou, o tom nelze pochybovati, a pokud by snad mělo vývodům stížnosti býti rozuměno, že sem spadají jen práce, jimiž se zasahuje již přímo do nerostu vyhrazeného, byla by námitka taková úplně bezdůvodnou.

Poněvadž podle těchto úvah v těch momentech, které žal. úřad uvádí jako kriteria, svědčící o podřízenosti a vázanosti Frant. Č., tyto podstatné pojmové znaky služební smlouvy a tím ani služební poměr jako zákonný předpoklad pensijní pojistné povinnosti Frant. Č. ve

smyslu § 1, odst. 1. pens. zák. shledati nelze, a žal. úřad jiných okolností, které by o tom svědčily, neuvádí, není nař. rozhodnutí ve shodě se zákonem.

297.

Posudek není vadný, když znalec neudal ztrátu výdělečné způsobilosti v procentech, vysloviv pouze, že žalobce jest schopen vydělati více než třetinu toho, co úplně zdravý dělník jeho schopnosti a vzdělání. Rozsudek vrch. poj. soudu z 12. 11. 1931, č. j. Cpo 976/31/1. Sb. ÚSP C/I 54.

Znalec v I. stolici sice neudal číselně kolik % činí ztráta výdělečné způsobilosti žalobce, avšak prohlásil, že žalobce není tak invalidním, že by nebyl způsobilým si vydělávati nejméně jednu třetinu toho, co si jiný úplně zdravý dělník jeho schopnosti a vzdělání vydělávati může. Tím přece znalec jasně řekl, že ztráta výdělečné způsobilosti činí méně, než 2 třetiny, čili 66.66%. Vrchní pojišťovací soud neshledává příčiny pochybovati o správnosti tohoto znaleckého posudku. Žalobce v odvolání sám udává, že pracoval jako dělník cihlářský. Dlužno tudíž i jinou práci nádenickou považovati za »přiměřenou« jeho dosavadnímu povolání ve smyslu § 109, odst. 2. poj. zákona.

298.

K speciální namáhavé, pojištěncem naposled vykonávané práci není třeba při stanovení invalidity přihlížeti. Rozsudek vrch. poj. s. z 12. 11. 1931, č. j. Cpo 300/31-2. Sb. ÚSP C/I 52.

Mylný jest názor, že při stanovení invalidity dlužno přihlížeti k speciální práci pojištěncem naposled konané. Podle § 109, odst. 2. poj. zák., č. 221/24 sb., naopak je rozhodnuto, zdali pojištěnec pro nemoc nebo jině vady nemůže práci přiměřenou jeho dosavadnímu povolání vydělati ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravý zaměstnanec téhož druhu s podobným výcvikem v též obvodě obyčejně vydělává. Jest pro tento spor právně nerozhodno, že žalobce nyní snad nemůže vykonávati specifickou práci svou dosavadní a nebylo třeba o této otázce konati důkazy. Pracovali-li žalobce v strojárně, při čemž musil zdvihati těžká břemena, dlužno zajisté jinou práci zámečnickou pokládati za přiměřenou jeho dosavadnímu zaměstnání. Uvedeným lékařským posudkem jest zjištěno, že žalobce i nyní tělesnou svou vadou není ve své výdělečné schopnosti omezen v takové míře, že by nemohl si vydělati ani jednu třetinu toho, co jiný zdravý zámečník.

299.

Posudek znalce jest neúplný, nepřihlédně-li k vadě nebo k chorobě, na niž žalobce si stěžuje a která by mohla míti podstatný vliv na uznání invalidity. Založil-li pojišťovací soud svoje rozhodnutí na tomto neúplném znaleckém posudku, trpí řízení podstatnou vadou. Usnes. vrch. poj. s. z 12. 11. 1931, č. j. Cpo 683/31/1, Sb. ÚSP C/I 48.

Odvolatel, jenž v žalobě uplatňoval, že pro své stáří pro svůj neduh (záduchu) a velké bolesti v nohou nemůže žádnou ani pořádnou práci vykonávati, uvádí v odvolání, předkládá je lékařské vysvědčení ze dne 4. června 1931, že trpí zkornatěním tepen a vlekým reumatismem, jež jej činí neschopným k jakékoliv práci.

Posudek soudního znalce lékaře, na němž založil první soud své rozhodnutí, vyslovil, že hlavní závadou pracovní schopnosti odvolatele jest rozedma plic vyššího stupně, která způsobuje odvolateli obtíže dýchací obzvláště v noci, nepřihlížel však, uznav na ztrátu pracovní neschopnosti odvolatele 60%, k další odvolatlem v řízení pře prvním soudem uplatňované příčině snížení pracovní schopnosti odvolatelé, totiž ke tvrzeným odvolatelem velkým bolestem v nohou.

Nevzal-li pak soudní znalec lékař tuto závalu tělesnou v úvahu, zůstal posudek jeho neúplným a založil-li první soud svoje rozhodnutí na tomto neúplném znaleckém posudku, neposoudil pracovní schopnost, resp. neschopnost odvolatelovu správně.

300.

U nekvalifikovaného pojištěnce, i když snížení výdělečné schopnosti je značné, ne však větší než 66%, není třeba se zabývatí otázkou, kterou určitou práci by mohl konati; je dále právně bezvýznamné, nemůže-li pojištěnec z jiných důvodů, na př. pro hospodářskou krizi, nezaměstnanost a pod. vydělati ani třetinu toho, co zdravý zaměstnanec. Rozsudek vrch. poj. s. ze dne 12. 11. 1931, č. j. Cpo 991/31. Sb. ÚSP C/I 49.

Odvolatel vytýká vadnost řízení I. stolice, již spatřuje v tom, že I. soud prý nezjistil, co žalobce nyní může vydělávati. Žalobce v žalobě sám praví, že je továrním dělníkem a naposled zaměstnán byl jako hlásný. Nekonal tudíž práci kvalifikovanou. Dlužno každou jinou podřízenou práci pokládati za »přiměřenou« jeho dosavadnímu zaměstnání ve smyslu § 109, odst. 2. Není proto řízení v I. stolici vadným tím, že prvý soud neobíral se otázkou, kterou určitou práci žalobce by mohl konati.

Tvrdí-li žalobce v odvolání, že napadený rozsudek jest nezákonný proto, poněvadž žalobce ve skutečnosti nemůže ani třetinu toho vydělati, co zdravý zaměstnanec téhož druhu, dlužno k tomu podotknouti, že podle § 109, odst. 2. poj. zák. pro nárok na invalidní důchod je toliko rozhodným, zda-li výdělková schopnost pojištěnce snížena je více než o $\frac{1}{3}$ »pro nemoc nebo jiné vady tělesné nebo duševní«. Pro nárok na důchod invalidní je tudíž právně bezvýznamné, zdali pojištěnec z jiných důvodů, na př. pro hospodářskou krizi, panující nezaměstnanost, nebo podobně, nemůže ani třetinu toho vydělati, co jiný zdravý zaměstnanec.

301.

Neuznal-li lékařský znalec pojištěnku invalidní, hledě při podání posudku k tomu, že je dělnicí, nebylo třeba zjišťovati dále výdělkové a pracovní poměry žalobkyně jako dělnice tkalcovské. Rozsudek vrch. poj. s. z 12. 11. 1931, č. j. Cpo 751/31. Sb. ÚSP C/I 50.

První soud opřel se, rozhoduje otázku, zdali jest žalobkyně invalidní ve smyslu § 109 poj. zák., zcela správně o posudek znalce MUDr. B., jehož posudek vyzněl v ten smysl, že žalobkyni, jako dělnici nelze považovati za invalidní ve smyslu cit. zák. ustanovení, neboť volná kýla na břiše a defekt pravé ruky činí ji trvale invalidní do 25% a distorse levého zápěstního kloubu dočasně do dalších 10%, takže je žalobkyně schopna prací přiměřenou její silám, schopnostem, výcviku a dosavadnímu povolání vydělati si více, než třetinu toho, co

tělesně a duševně zdravý zaměstnanec téhož druhu s podobným výcvikem v témže obvodě obyčejně vydělává.

Soudní znalec hleděl při podání posudku k tomu, že žalobkyně jest dělnicí a nebylo třeba zjišťovati dále výdělkové a pracovní poměry žalobkyně jako tkalcovské dělnice, neboť nejde o nezpůsobilost k povolání, nýbrž o nezpůsobilost k výdělku vůbec, a může žalobkyně jinou práci dělnickou se zaměstnati, než to dosavade činila.

302.

Druhého znalce možno navrhnouti u první stolice, nikoli však až v odvolání. Rozsudek vrch. poj. soudu z 12./11. 1931, č. j. Cpo 280/31/1. Sb. ÚSP C/I 47.

Podle § 226, odst. 5. poj. zákona nové průvody v řízení odvolacím jsou nepřipustny. Nevnavrhli žalobce v I. stolici druhého lékařského znalce, ačkoliv tak učiniti mohl, nemůže návrh tento činiti teprve v řízení odvolacím.

303.

Podléhá obchodní jednatel pojištěnce povinnosti pensijní podle zák. č. 89/20? Nál. nejv. správ. soudu z 23. září 1931, č. 12.672. Boh A 9389.

Základním předpokladem pro pensijní povinnost jest podle § 1 zák. č. 89/20, aby osoba, o jejíž pensijní povinnost jde, byla v poměru služebním.

Služebním poměrem sluší pak rozuměti ony vztahy, které vyplývají pro kompascisenty z uzavřené smlouvy služební ve smyslu § 1151 o. z. o., podle něhož služební smlouva vzniká, zaváže-li se někdo konati po nějakou dobu jinému služby. Podstatným pojmovým znakem služební smlouvy na straně zaměstnance je tedy závazek konati zaměstnavateli služby. Z této povinnosti vyplývá, že zaměstnanec v příčině konání služeb jest vázán rozkazy zaměstnavatele, z čehož pak plyne poměr vázanosti a podřízenosti zaměstnance k rozkazům zaměstnavatele. Tak judikuje n. s. ustáleně.

Jde tedy o to, zda v poměru mezi Frant. Č. a stěžující si firmou, lze shledati tyto podstatné pojmové znaky služební smlouvy. Vzájemný jejich smluvní poměr byl vymezen jednak přijetím nabídky, kterou učinil Frant. Č. akciové společnosti »D—ských kaolinových a šamotových závodů« v P. ve svém dopise z 31. května 1921, jednak zastupitelskou smlouvou, uzavřenou mezi nimi, z 1. července 1924.

Žal. úřad shledal ve smluvním poměru takto sjednaném pojmové znaky podřízenosti a vázanosti Frant. Č. k rozkazům st—lky, a to proto, že Č. byl zavázán k návštěvě konsumentů st—lky, byl povinen uzavíratí pro ni obchody s jejím souhlasem, konati cesty za účelem informací neb obchodů, byl povinen k poukazu firmy navštívití určité zákazníky a s nimi podle dispozic firmou mu daných jednati, měl přidělen určitý okruh působnosti, byl povinen podávati firmě pravidelné zprávy o své činnosti, informace o naskytnuvších se obchodních spojeních, vyřizovati objednávky jménem firmy, obstarávati inkaso, vývozní a dovozní povolení, zastupovati firmu na veletrzích, vésti skladiště zboží, prodávati zboží a zasílati firmě o tom výkazy. Z těchto ujednaných a nesporných smluvních závazků Františka Č. dospěl žal. úřad k závěru, že jeho poměr ke stěžující si firmě lze kvalifikovati jako poměr služební,

zakládající jeho pensijní pojistnou povinnost podle § 1, odst. 1., pens. zákona. Shledal tedy v uvedených smluvních povinnostech charakteristické pojmové znaky podřízenosti Frant. Č. a vázanosti jeho k rozkazům st—lky.

Leč neprávem, neboť proti tomu nutno ukázati k tomu, že zastupitelská smlouva, uzavřená Frant. Č. se st—lkou, je smlouvou dvoustrannou. Takovéto smlouvy již podle svého pojmu a právní povahy obsahují vzájemné povinnosti a závazky obou smluvních stran. Samostatnosti obchodního zástupce (zprostředkovatele, jednatele), jakým Č. podle jejího obsahu byl, není však na újmu, jestliže v takové smlouvě jsou vymezeny určité jeho povinnosti, a je-li jeho působnost omezena místně na určité území nebo jinak po určitých stránkách. Takováto omezení vyplývají samozřejmě již z povahy věci samé a ze smluvního poměru, do něhož osoba taková vstupuje. Vytyčují-li tedy ona ujednání jako součást smlouvy určité meze, ve kterých Frant. Č. při své zprostředkovatelské činnosti jednatelské podle těchto smluvních svých závazků musí se pohybovati, a stanoví-li se jimi okruh jeho povinností a vůbec rámcem jeho činnosti s určitými povinnostmi, jsou tato ustanovení jen výplní obsahu sjednané smlouvy. Takováto smluvní ustanovení, plynoucí ze samé podstaty dvoustranné smlouvy, nezakládají však o sobě ještě podřízenosti a vázanosti, charakterisující pojmově poměr služební, a nečiní proto ještě obchodního zástupce (jednatele) nesamostatným zaměstnancem firmy, není-li tu zvláštních ustanovení, která by o jeho podřízenosti a vázanosti k rozkazům firmy svědčila.

504.

Podléhá rýsovač v železárně pensijní povinnosti pojistné? Nál. nejv. spr. soudu z 2. září 1951, č. 12.578, Boh A 9349.

Pokud se týče rýsovačské činnosti St—ovy v mechanickém oddělení železáren stěžující si společnosti, má žal. úřad za zjištěno, že zaměstnání St—ovo spočívá v tom, že z dodaných mu výkresů v libovolném měřítku přenáší na jednotlivé pracovní kusy rozměry, potřebné pro jejich další zpracování soustružníky, hoblíři a j. Tomuto zjištění nevytýká stížnost vadnost, nýbrž brojí jen proti hodnocení této činnosti jako převážně duševní. Jde tu tedy toliko o řešení otázky právní, zda totiž žal. úřad rýsovačskou činnost St—ovu správně subsumoval pod ustanovení § 1, odst. 2., lit. a) pensijního zákona č. 89/20.

Stížnost srovnává tuto činnost s činností rýsovačů ve strojírnách, za práci převážně duševní a zakládající pensijní povinnost pojistnou, a dovozuje, že činnost rýsovače ve strojírnách jest podstatně jednodušší než činnost rýsovače v hutích a že se v podrobnostech od ní podstatně různí. Kdežto rýsovač ve strojírně pracuje z největší části podle složitých výkresů, jichž přenášení na model vyžaduje přesných a složitých měření a výpočtů, jde v hutích pouze o jednoduché součástky, zhotovené podle jednoduchých, každému dělníku srozumitelných výkresů, při nichž přenášení jednotlivých rozměrů nevyžaduje složitého měření a výpočtů, nýbrž běží jen o zjištění a vyznačení dimensí, vnímatelných pouhými smysly. Ve většině případů jde o zhotovování rezervních součástek podle vzoru bez výkresu. Součástky, zhotovované ve strojírnách, jsou každá jiná, v hutích jest však výroba seriová, takže

měření podle výkresů, byť jednoduché, koná se jen jednou a přenáší se pak mechanicky na všechny výrobky další. Ve strojírnách nutno přihlížeti také k tolerančnímu systému, což vyžaduje zvláštní přesnosti a opatrnosti při měření, čehož při opravách modelů v hutích není. Těmito poukazy na rozdílnou činnost rýsovačů v strojírnách a v hutích snaží se stížnost dovoditi, že nelze oba druhy zaměstnanců klásti na roveň, a že v přenášení jednotlivých rozměrů na model rýsovačem v hutích nelze spatřovati více než činnost manuální, byť kvalifikovanou.

Stížnosti nelze však dáti za pravdu. I když lze připustiti, že činnost rýsovačů ve strojírnách v podrobnostech se liší od činnosti, jakou vykonává v daném případě Karel St. podle zjištění žal. úřadu jako rýsovač v železárně stěžující si firmy, přece v podstatných bodech, které jsou kritériem pro řešení otázky, jde-li o práci převážně duševní, jeho činnost s činností rýsovače ve strojírně se shoduje. Rýsovači ve strojírnách, jak v nálezech shora citovaných bylo vyloženo, přenášejí míry, označené ve výkrese, na projektovaný předmět důlkováním, t. j. vyražením jemných důlků a linií na výrobku, a nepřenášejí výkres na výrobek způsobem mechanickým nebo chemickým, nýbrž měřením a počítáním, což jde zřejmě z toho, že rozměry bývají udány ve výkresích v číslicích. V podstatě tutéž práci koná i St. Stěžující si společnost sama již ve svých námitkách proti výměru pensijního ústavu uvedla, že St. jest zaměstnán tím, že bílou zinkovou barvou nebo důlkíkem naznačuje na jednotlivých odlitcích neb výkovicích místa, která neodpovídají nákresu. St. pak při svém výsledku uvedl, že přenášení rozměrů obstarává podle nákresů, v nichž rozměry jsou uvedeny v měřítku 1:5, 1:10, 1:20 atd. Z tohoto vylíčení činnosti St—ovy vyplývá, že jeho činnost, spočívající v přenášení rozměrů z nákresů na zhotovený výrobek, také se neděje mechanicky, nýbrž že vypočtení rozměrů záleží v počítání míry, uvedeně ve výkresu, a že tedy táž kritéria, která vedla u činnosti rýsovačů ve strojírnách k uznání jejich činnosti jako práce převážně duševní, při níž přenášení výkresů na železo nekoná se cestou mechanickou nebo chemickou, objevují se také u činnosti St—ovy. Na věci nemění nic okolnost, že práce rýsovačů v hutích je snad nejjednodušší, neboť pensijní zákon neklade za podmínku práce převážně duševní, aby způsob činnosti byl složitější. Sejde vždy jen na povaze činnosti samé, která — jsou-li tu jinak dány znaky práce převážně duševní — může v konkrétním případě co do kvality, resp. kvantity výkonů vykazovati různé odstíny. Nelze proto přisvědčiti stížnosti, spatřuje-li ve zjištěné činnosti St—ově pouze činnost manuální. Mínil-li stížnost, že k ní stačí pouhé smyslové poznatky, nelze s ní souhlasiti, neboť charakteristická známka činnosti té jeví se v duševním zpracování smyslových poznatků, na základě určitých odborných znalostí.

Pokud stížnost namítá dále, že natírání modelů bílou barvou a vyvrtávání důlků a rýh o sobě není činností duševní, nýbrž manuální, je tvrzení toto správné, leč stížnost přehlíží, že tyto fyzické úkony, pokud je St. také provádí, slouží jen k tomu, aby zachytily výsledek jeho myšlenkové činnosti, tedy práce duševní, a jsou takto jen prostředkem k výkonu vlastní hlavní jeho práce, a nelze pak tyto složky celkové činnosti St—ovy klásti proti sobě.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

Změnu naturálního bytu v nájemní nemůže sama o sobě přivoditi ta okolnost, že z naturálního bytu po skončení služebního poměru jest placen určitý peníz a jest jediné rozhodným, zda došlo souhlasným projevem vůle stran ku přeměně bytu doposud zaměstnancem jako naturálního užívaného v nájemní byt. Naturální byt jako takový nepozbývá své povahy již tím, že zaměstnavatel zaměstnanci po skončení služebního poměru ponechá výjimečně naturální byt prozatímně až do odvolání! Rozsudek okr. civ. soudu v Mor. Ostravě ze dne 28./VII. 1951, č. j. C IV 2012—31.*)

Zaměstnavatelka žalovala zaměstnance na vyklizení bytu, jež tento užíval za doby, kdy u zaměstnavatelky byl v aktivní službě, jako naturální byt, za nějž platil toliko částečný udržovací příspěvek obnosem 58 Kč měsíčně. V důsledku toho, že žalovaný zaměstnanec byl dne 12./III. 1927 propuštěn z práce, byl zaměstnavatelkou vyzván, aby do 14 dní byt vyklidil. Žalovaný však žádal, aby byl v bytě ještě prozatím ponechán a bylo — podle tvrzení žalující zaměstnavatelky — smluveno, že v tomto bytě zůstane nadále do odvolání se strany správy závodu. Žalovaný pak platil dále udržovací příspěvek. Žalovaný namítal, že byt jemu přidělený nebyl bytem naturálním, nýbrž že byl pronajat za měsíční nájemné Kč 11.75. Po propuštění z práce bylo mu sděleno, že musí platit za byt měsíční nájemné 58 Kč. Soud uznal podle žaloby, že žalovaný zaměstnanec jest povinen byt s příslušenstvím vykliditi a žalující straně nahraditi útraty, z důvodu:

»Uvažuje-li se, že podle výpovědi svědka K. žalující strana se žalovaným neuzavřela žádnou nájemní smlouvou a že žalovaný byl vyzván po propuštění z práce, aby byt vyklidil, nemohl soud dospěti k názoru, že žalovaný po propuštění z práce uzavřel nájemní smlouvu se žalující stranou, neboť, jak svědek K. věrohodně potvrdil, žalovaný platil pouze udržovací příspěvek částkou 58 Kč, v němž jsou zahrnuty veškeré hotové výlohy a nelze v tom, že žalující strana žádala po žalovaném, aby platil po propuštění z práce z bytu vyšší udržovací příspěvek, spatřovati ujednání nájemné smlouvy mezi stranami. Nelze proto přisvědčiti názoru žalovaného, že jde o nájemní poměr a má naopak

soud za to, že žalovanému byl ponechán byt prekaristicky až do odvolání. Dlužno poukázati na to, že na užívání bytu po skončení služebního poměru nevztahuje se ochrana nájemců.

Změnu naturálního bytu v nájemní nemůže sama o sobě přivoditi ta okolnost, že z naturálního bytu jest placen určitý peníz, i když tento obnos převyšuje původně požadovaný příspěvek a jest rozhodno výhradně, zda došlo za souhlasu stran ke změně bytu dosud jako naturálního zaměstnancem užívaného v byt nájemní. Naturální byt nepozbývá své povahy jako takový tím, že službodárce svému zaměstnanci po skončení služebního poměru ponechá výjimečně naturální byt prozatímně až na odvolání...«

Aby se zaměstnanec hlásil nemocným u zaměstnavatele a přinesl o své nemoci potvrzení pokladničního lékaře, není předpokladem nároku podle § 1154 b) občanského zákona obecného. Rozsudek živnostenského soudu v Mor. Ostravě ze dne 22./XII. 1951, č. j. Cž 411/51/5.

Žalovaná strana připoustí sice, že žalobkyně vyzvedla si dne 9. prosince 1950 nemocenský lístek, namítá však, že žalovaná své onemocnění vůbec nehlásila, ani více do práce nepřišla, a teprve po dlouhé době nárok podle § 1154 b) obč. zákona uplatňovala, takže žalovaná ani nevěděla, že žalobkyně dne 9. prosince 1950 onemocněla a pro nemoc byla pracně neschopnou déle než 6 neděl, pročť žalobkyně žalovaný nárok nepřisluší a navrhuje proto zamítnutí žaloby.

Z potvrzení Okresní nemocenské pojišťovny v Mor. Ostravě ze dne 27./X. 1951 bylo zjištěno, že žalobkyně byla od 9. prosince 1950 až do té doby (27./X. 1951) nemocná a pro nemoc práce neschopná. Tím jest dokázáno tvrzení žalobkyně, že byla déle než 8 neděl od 9. prosince 1950 nemocnou a pro nemoc práce neschopnou a přísluší jí proto nárok podle § 1154, odst. b).

Neboť nárok tento jest odůvodněn, překážela-li zaměstnanci konati službu skutečně nemoc. Aby se zaměstnanec hlásil nemocným u zaměstnavatele a přinesl o tom potvrzení pokladničního lékaře, není předpokladem nároku podle § 1154 b) obč. zák., nýbrž jen opatrnost pro průvodní povinnost.

Poznámky.

JUDr. Karel Koukal.

Advokát zástupcem chudých v pracovním řízení.

»Česká advokacie« přinesla v čísle 5, nynějšího ročníku články, jež se zabývá úsekem mojí statě, uveřejněné v čísle 12. minulého ročníku tohoto časopisu, pokud obsahovala úvahy o právu chudých v řízení pracovním a o zřízení advokáta jako zástupce chudých u pracovních soudů.

*) Právní názor tu vyslovený úplně odpovídá tomu, jež vyslovuje nejvyšší soud ve svých judikátech z 9./XII. 26 R II 383/26, ze dne 6./VI. 28 Rv II 246/28. Podle obou služebních bytů nepozbývá své povahy tím, že po skončení služebního poměru zaměstnavatel ponechá zaměstnanci byt výjimečně a prozatímně na určitou dobu; dle stejného je, zda zaměstnanec platí z bytu určitý peníz.

covních soudů. Autor nesouhlasí s míněním v mém článku projevším, a domnívá se, že v řízení před pracovními soudy může býti advokát ustanoven zástupcem chudé strany jen pro podání dovolacího spisu na Nejvyšší soud. Autor odůvodňuje svoje mínění ustanovením § 16 advokátního řádu a souvislostí, kterou vidí mezi předpisy civilního soudního řádu o zmocnění stran (§ 26—28) a o zastupování chudých stran. Změnou předpisů o nuceném zastupování advokáty, již zákon o pracovních soudech obsahuje, byl prý změněn i předpis § 64, č. 3 c. ř. s.

Při zkoumání tohoto mínění nutno si však uvědomiti, že té souvislosti mezi ustanoveními civilního soudního řádu v § 26 a 27 uvedenými o tom, kdo může býti zástupcem stran v civilním procesu, a § 64 a n. civ. s. ř., z níž autor vyvozuje svoje mínění, tu není. Naopak je tu podstatný rozdíl. Ustanovení § 26 a 27 civ. s. ř.,

týkají se jen zmocněnců, které si strana sama zřizuje dobrovolně a smluvně. (Neumann, Kom. zur Z. P. O. L., 480.) Naproti tomu § 64 a n. c. s. ř. jednají o zástupcích, kteří jsou chudé straně k její žádosti, ale jinak bez jejího vlivu, zřizováni. Jejich výběr, postavení, zřízení i ukončení jejich zastupování jest normováno podstatně jinak než u zmocněnců dobrovolných. Doslov zákona o pracovních soudech není v tomto bodě zřejmě jen ustanovení o zástupcích smlouvou zřízených (arg. »mohou se dáti zastoupiti«, § 23 zákona o pracovních soudech). Již z doslovu § 23 zák. o prac. soudech tedy plyne, že u § 64 a n. c. s. ř. nedopadá.

Pokud se autor dovolává § 16 adv. řádu, jenž prohlašuje, že advokát není povinen obstarávati bezplatně zastoupení strany v případech, kde strana nemusí býti zastoupena advokátem, nutno uvážit, že ustanovení § 16 adv. řádu bylo právě změněno předpisy § 64 č. 3 c. ř. s. To vyslovil již Nejvyšší soud vídeňský. (Rozhodnutí ze 24. VII. 1914 R VIII 150/14, Glaser-Unger N. R. čís. 7001.) Změna tato byla pak jen zdůrazněna novelou k civilnímu řádu (čís. 161/1921), která zavedla nyníjší znění § 64 čís. 3 c. ř. s. Právě ani ve sporech o hodnotě vyšší než 2000 Kč strana nemusí býti zastoupena advokátem, na rozdíl od t. zv. advokátského procesu § 27, odst. 1. c. ř. s., k němuž se slovně upíná vlastní znění § 16 adv. řádu, jehož se autor dovolává. Nicméně však i v takovém případě má chudá strana právo žádati, aby jí byl zřízen advokát jako zástupce chudých, jsou-li splněny ostatní podmínky, tímto předpisem vyžadované. Shora uvedené úvahy nemohou proto než potvrditi závěr, že na ustanoveních o právu chudých nebylo zákonem o pracovních soudech ničeho měněno, ani v ustanovení § 64 c. ř. s.

Závěrem je poznámka o citaci: nezastával jsem nikdy stanovisko, že jen ve sporech, jejichž hodnota nepřevyšuje částku 1000 Kč, chudá strana nemá nároku na ustanovení zástupce z řad advokátů a neodůvodňoval jsem toto domnělé stanovisko tím, že ve sporech o tuto hodnotu jest zastoupení advokáty nepřipustno, jak to tvrdí článek v »České advokacii«. Z mého článku i z toho, co jest uvedeno shora, plyne toliko mínění, že § 64 č. 3 c. ř. s. platí i pro řízení před pracovními soudy. Přesnost v citaci jest věcí loyality především i vůči vlastním čtenářským řadám.

Pensijní pojistná povinnost krámských v uzenářských závodech. Ministerstvo sociální péče vydalo pod čj. 3121/IV-5/1931 o sporné dosud otázce pensijní pojistné povinnosti krámských a prodavačů uzenářských závodů důležité rozhodnutí, kterým projevilo názor, že tato kategorie pojistné povinnosti podléhá. Z důvodů rozhodnutí vyjímáme: Pojem obchodníka podle živnostenského řádu nelze vykládati úzce v tom smyslu, že by jimi byly pouze osoby zaměstnané v živnostech obchodních podle § 58 živn. ř. Ustanovení § 73 živn. ř. mluví o pomocných silách v živnostech vůbec a nerozlišuje mezi živnostmi obchodními a výrobními (srv. nálež bývalého správního soudního dvoru Budw. 4858/9-1906). K tomu přistupuje, že i za platnosti pens. zák. č. 26/29 je pro pojistnou povinnost zaměstnance směrodatným nikoli zaměstnání, druh závodu, v němž se vykonává, nýbrž způsob zaměstnání konání prací převážně duševních ve smyslu odst. 2, § 1, nebo příslušnost zaměstnance — hledíc k jeho zaměstnání — k některé ka-

tegorii sub. č. 1—6, odst. 1. téhož § 1. Ostatně již z textace ustanovení § 1, odst. 1., č. 4 pens. zák. (»obrat dále«) třeba pak usuzovati, že zákonodárce vztahuje pojistnou povinnost i na osoby, které nemají ve svém zaměstnání kupecké zdatnosti, jaké náleží k pojmu prací kupeckých. Vzhledem k tomu dlužno pojem obchodního pomocníka podle § 1. vykládati v tom smyslu, že takovými pomocníky jsou všechny osoby, které jsou převážně zaměstnány živnostenským odbytem zboží, t. j. podrobiti pojistné povinnosti všechny prodavače vůbec, pokud jsou živn. pomocníky, bez ohledu na to, zda mají kupeckou zdatnost či nikoli. Živnostenským pomocníkem pak rozumí ustálená judikatura osobu, jejíž zaměstnání náleží k podstatě živnosti a nespočívá toliko v podřízených pracích pomocných. Že živnostenský odbyť zboží nelze za takové podřízení práce pomocné pokládati je zřejmé. Poněvadž i J. J. je ve sporné době zaměstnán převážně živnostenským odbytem zboží, je obchodním pomocníkem podle § 73 lit. a) ž. ř. a jako taková podléhá pensijní povinnosti podle § 1, odst. 1., č. 4 pens. zákona.

»Příručka pracovního práva« od dr. Josefa Kotky, odb. rady ministerstva sociální péče, nákladem »Československého Kompasů« na Smíchově. Kniha, jejíž cena je 60 Kč, podává na 450 stranách soustavný výklad všech právních předpisů o právu pracovním, přihlížejíc k tomu, jak jednotlivé, velmi roztržité předpisy o pracovním právu do sebe zapadají a se doplňují. K výkladu je vždy na příslušných místech podána úplná judikatura našich nejvyšších soudních stolic a bývalých soudů živnostenských u nás, dále je přihlíženo k judikatuře, vydané před válkou tam, kde není dosud obdobné judikatury naší. Knižka jest nepostradatelnou příručkou všech, kdož s roztržitým našim pracovním zákonodárstvím přijdou do styku, pro svou formu, i neprávnicku velmi přístupnou, je nepostradatelnou zejména pro funkcionáře závodních výborů a odborových organizací a pro předsedící pracovních soudů a hornických rozhodčích soudů. Podrobný věcný rejstřík umožňuje velmi rychlé informování o jednotlivých otázkách práva pracovního. Pokud jde o závodní výbory, upozorňuje nakladatelství na to, že podle rozhodnutí nejvyššího správního soudu ze dne 7. dubna 1926 č. 7384 jsou náklady na potřebné knižní pomůcky pro závodní výbor potovými výlohami závodního výboru a hrazeny jsou z polovice zaměstnavatelem.

Příručka pro pracovní soudy. V knihovně Odborového sdružení československého bude vydána v nejbližší době příručka pro pracovní soudy. Příručka bude obsahovati vedle všech norem procesních, týkajících se pracovních soudů, také normy materiální, upravující pracovní poměr, pokud pro příslušnost pracovních soudů mají význam. V prvé části bude příručka obsahovati zákon o pracovních soudech, veškerá nařízení a výnosy k tomuto zákonu se vztahující s podrobným výkladem a výtahem nejdůležitějších sněmovních materiálů, judikaturu atp. Autorem sbírky jest JUDr. Jar. Voska, ministerský rada ministerstva spravedlnosti, který jest autorem zákona. Jméno autora, který jest veřejnosti znám z četných vynikajících publikací zaručuje dokonalou hodnotu připravovaného díla. Objednávky přijímá výpravna Odborového sdružení československého, Praha I., Na Perštýně č. 11.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatné ročně Kč 20.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojistovacího práva« ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu »Odborové sdružení československé« Kč 12.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojistovacího práva« Kč 18.—. Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny A. Němec a spol., Praha II., Hyberská ul. 7.

Novinová sazba povolena řed. pošt. a telegr. 203.987-VII-1927.